

СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

Одобрено от заседанието на групата на 18.5.2021 г.

Начинът ни на работа никога вече няма да бъде същият. Технологичната революция, на която сме свидетели, води до нечуван технически прогрес и нови бизнес възможности. Световната търговия, силната обща валута, европейските промишлени и екологични стандарти и силният единен пазар създават благоприятен цикъл от успешни дружества, повече данъчни приходи и повече и по-добри работни места. Прогресът води до просперитет. Същевременно тази технологична революция коренно променя икономическите модели, социалните системи и пазара на труда.

Като християндемократи ние подкрепяме използването на пълния потенциал на технологичната революция, като същевременно гарантираме, че всеки в нашето общество има възможност да участва в този просперитет. Никой не бива да бъде изоставен и трябва да отстояваме политики, които отчитат демографското предизвикателство и насърчават равните възможности за всички, особено за тези, които са най-силно засегнати от кризата, като например уязвимите групи, семействата, младото поколение и възрастните хора. Вярваме, че нашите ценности са по-валидни от всякога и са най-силната отправна точка за проектиране на бъдещето. Те съчетават най-доброто от консервативния, либералния и християнсоциалния начин на мислене. Концепцията за социална пазарна икономика, с баланс, който тя предлага между свободата и безпрепятственото развитие на личността, от една страна, и солидарността с всички в обществото, от друга, са ключови отговори на предизвикателствата на нашето време.

Това трябва да се постигне в рамките на осигуряването на достоен труд, основан на достойнството и заслугите и водещ до общество, което представлява нещо повече просто от сбора на индивидуалните усилия. Това означава, че Европа, заедно със своите държави членки, трябва да предприеме действия, за да гарантира зачитането на труда и справедливото заплащане. Възнагражденията трябва да позволяват на хората да водят достоен

живот. Това предполага също така свобода на предприемачеството и еднакви условия на конкуренция в търговията, единния пазар и международните търговски отношения. Но икономиката е в услуга на всички мъже и жени, а не обратното. Силен единен пазар, социална стабилност и справедливост вървят ръка за ръка. За да може единният пазар да разгърне напълно потенциала си и да даде възможност за лоялна конкуренция, той се нуждае от адекватни минимални стандарти, включително по отношение на безопасността на труда, защитата на уязвимите групи, борбата с дискриминацията и справедливи стандарти за командироване, както и от специална подкрепа за регионите в неравносечно положение чрез структурните фондове.

Тази социална политика е част от Римските договори за създаване на ЕИО, в които се подчертава основната цел за социален напредък и балансирано икономическо развитие. Наш дълг е да продължим това наследство и да го пренесем в 21-ви век. Когато първите шест държави – основателки на ЕС, се събраха през 1957–1958 г., те също бяха изправени пред безпрецедентни икономически, обществени и технологични промени. Те знаеха: напредъкът трябва да бъде както икономически, така и социален; напредък, в който всеки може да участва според своите способности, за да се създаде нова общност и ново общество, основано на свободна, отворена и справедлива социална пазарна икономика, която позволява на икономиките да растат и да намалят бедността и неравенството.

Запазване на възможностите във времена на COVID-19

В наше време този ангажимент за социална пазарна икономика е по-нужен от всякога. Дълбокото икономическо и социално въздействие на COVID-19 е само последният пример за това защо трябва да разглеждаме социалните проблеми на европейско равнище:

не за да регулираме всички подробности, а да подкрепим държавите членки и да гарантираме, че равните възможности остават в центъра на европейския проект, като същевременно зачитаме принципа на субсидиарност.

COVID-19 оказва непропорционално въздействие върху различните държави членки, различните региони и различните групи в нашето общество, като въздействието му е най-тежко върху най-уязвимите групи. Пандемията хвърли светлина върху съществуващите дисбаланси и ускори опасни социални тенденции. Поминъкът на много хора е застрашен от икономическия спад. С оглед на това постигнахме съгласие към националните мерки да се добавят мерки на европейско равнище като програмата SURE, за да се предостави еднократна мярка за икономическа и социална солидарност в Европа. Нейната система, основана на заеми, изключва моралния риск, като същевременно предоставя необходимите средства на всички европейски държави членки за осигуряване на предпазна мрежа по време на пандемията, за подкрепа на националните схеми за работа на намалено работно време и за избягване на масови съкращения. Инструментът, финансиран чрез общи заеми, отпуснати от Европейската комисия и гарантирани от държавите членки, е ясен знак за европейска солидарност по време на криза.

В SURE разпознаваме европейската презастрахователна схема за обезщетения при безработица, обявена от председателя на Комисията Урсула фон дер Лайен, сега, когато икономическите последици от кризата продължават по-дълго отколкото се очакваше. Поради това срокът на действие на инструмента следва да бъде удължен за продължителността на настоящата извънредна ситуация, той следва да продължи да се основава на заеми и да се задейства само в случай на сериозни външни финансови/икономически сътресения.

Развитие на набор от подходящи умения за бъдещето

Като част от нашата реакция на COVID-19 искаме да укрепим конкурентоспособността на нашите икономики, като гарантираме, че всеки човек в нашите общества разполага с необходимите умения, за да намери работа и да реализира своите таланти, и по-специално младото поколение, което понастоящем страда от кризата, предизвикана от COVID-19. Ние трябва да инвестираме в човешкия капитал и в знанието, за да не изоставаме от търсенето на съвременния пазар на труда. Младото поколение страда особено от високи равнища на безработица, докато много работодатели не са в състояние да запълнят свободните работни места, тъй като не могат да намерят хора с подходящите умения.

Необходимо е укрепване на образователните програми на ЕС, като в същото време обучението и образованието се приведат в съответствие с потребностите на икономиката и обществото на бъдещето, служителите и учителите се подпомагат за придобиване на правилните умения и се инвестира в цифровата инфраструктура. Значителна част от средствата, предоставени от плана за възстановяване в рамките на инструмента Next Generation EU, следва да се изразходват за повишаване на квалификацията и учене през целия живот.

Искаме също така ЕС да разработи нови цифрови платформи за трансгранично образование и възможности за работа.

Тези мерки не следва да се ограничават само до усилията за непосредствено възстановяване. Прогнозите показват, че в бъдеще повече хора в ЕС ще работят на висококвалифицирани работни места, докато необходимостта от нискоквалифицирани работни места се очаква да намалее. Поради това приобщаващите системи за образование и обучение трябва да бъдат реформирани и актуализирани, за да се адаптират квалификациите на работниците към изискванията на пазара на труда, включително Зеления пакт и цифровизацията. Като цяло тази политика следва да бъде в съответствие с Европейския стълб на социалните права, Зеления пакт и цифровизацията.

Образованието е инвестиция в общото ни бъдеще и един от основните инструменти за развитието и себerealизацията на всеки човек. То има положително влияние върху социалното сближаване, което е предпоставка за икономически растеж, създаване на работни места и заетост.

Цифров единен пазар: възможност вместо свръхрегулиране

Считаме, че нарастващата цифровизация на пазара на труда и неговите нови технологии следва да се разглежда по-скоро като възможност, отколкото като заплаха. Искаме цифровите бизнес модели, наред със съответните нови възможности за работа, да процъфтяват в Европа. Искаме нашият континент да се превърне в „горещата точка“ за предприемачеството на света.

Искаме търговията онлайн, доставчиците на приложения и „гиг“ икономиката да подлежат на данъчно облагане и на правилата на пазара на труда, също както традиционните предприятия, като същевременно се гарантира защитата на потребителите и тяхното доверие.

Цифровизацията на пазара на труда, включително работата през платформи, следва да зачита работата на социалните

партньори и не следва да води до нов вид трудов статус. Искаме да се борим с фиктивната самостоятелна заетост с ясни критерии за разграничаване на трудовия статус на работниците и независимите изпълнители. Стартиращите предприятия и МСП са свободни да използват иновативни модели на работа, без да възпрепятстват лоялната конкуренция, да нарушават правилата на пазара на труда или да избягват плащането на социалноосигурителни вноски.

Служителите и работниците следва също така да се възползват от процесите на цифровизация, като например справедлива рамка за домашната работа, системи за подпомагане с ИИ, като същевременно се има предвид правото им на откъсване от работната среда. Искаме да гарантираме, че многообразието на работните места и гъвкавостта по отношение на работното време и работното място са въпрос на доброволен избор, а не нарушение на правата на работниците.

Осигуряване на рамка вместо регулиране на минималната работна заплата

Приветстваме факта, че Европейската комисия се въздържа от разработването на задължителна формула за определяне на минималните работни заплати, като същевременно предлага общ европейски подход за гарантиране на адекватно заплащане за всички и за премахване на нелоялните практики и понижаването на стандартите за социална закрила за работниците. Утвърждаването на основните права на държавите членки и на принципа на субсидиарност, които ръководят нашия подход в областта на социалната политика, е в основата на предложението.

Просперитетът на Европа не се основава на централизирани решения, а на зачитането на законите, обичаите и традициите на своите държави членки и региони, особено в една толкова чувствителна област като социалната политика. Въпреки това европейският дух и ориентираният към човека икономически и социален подход също водят до чувство за единство и приобщаване и трябва да предлагат решения за предотвратяване на бедността сред хората, които работят, нелоялните практики и надпреварата в низходяща посока. Предложението за европейски минимални работни заплати следва да бъде в съответствие с принцип 6 от Европейския стълб на социалните права, който да дава възможност на всеки да живее достойно, независимо от това къде работи.

В основата на настоящото предложение трябва да бъде зачитането на националните традиции и свободата и засилването на ролята на социалните партньори. Ето защо нашият подход не е да променяме това, което работи

добре на национално равнище, а по-скоро да укрепим съществуващите национални системи със силен акцент върху социалния диалог, колективното договаряне и неговия задължителен характер. Субсидиарността и солидарността вървят ръка за ръка и са двете страни на един и същ медал. Трябва обаче да се разработят защитни мрежи с минимални стандарти, за да се гарантира, че всички работници в Съюза получават справедливо заплащане и че секторите с ниско заплащане, нетипичните и несигурните условия на труд и могат да бъдат премахнати, а разграждането на системите за социална закрила – спряно.

Когато държавите членки изберат свободно да фиксират минимална работна заплата на равнище, определено от държавата членка или нейните социални партньори, искаме да се уверим, че тя съответства на ясно определени минимални норми по отношение на работниците, тяхното достойнство и най-основните принципи на Европейския съюз. В интерес на субсидиарността отхвърляме правно обвързващите препоръки и критерии, с които се определя равнището на минималната работна заплата.

Гарантиране на справедливост чрез борба със злоупотребите

Отвореността на единния пазар и възможностите за всички могат да бъдат гарантирани само ако ЕС заеме твърда позиция срещу всички злоупотреби. Ние искаме Европейският орган по труда приоритетно да започне да функционира пълноценно, да подкрепя и укрепва капацитета на националните инспекторати и органи по труда, както и на социалните партньори, за да се гарантира справедлива мобилност, ефективно трансгранично прилагане на правата на работниците и ефективно справяне със социалните измами, злоупотребите и дъмпинга, в тясно сътрудничество с националните и регионалните органи.

За да се противодейства на злоупотребите и да се гарантира равно третиране на работниците по цялата верига от изпълнители, следва да се справим с неправомерните договори с подизпълнители, при което се използват изкуствени схеми, като например дружества „пощенски кутии“, фиктивна работа чрез агенции за временна заетост и фалшива самостоятелната заетост.

За да предоставим както на националните органи, така и на ЕОТ подходящия инструмент за откриване на злоупотреби, следва да се стремим системата за електронен обмен на данни за социалната сигурност (EESSI) да започне да функционира пълноценно възможно най-скоро. Той ще улесни трансграничния обмен между институциите за социална сигурност и ще ускори разглеждането на отделните

случаи, без да създава допълнителна тежест за предприятията или служителите. Освен това следва да постигнем напредък по създаването на цифров европейски социалноосигурителен номер (ESSN), който е необходим, за да се гарантира правна сигурност, справедлива мобилност и защита и прилагане на правата на работниците.

Това следва да спомогне за подобряване на трансграничната защита на социалноосигурителните права, за борба със злоупотребите и за подобряване на капацитета за правоприлагане на Европейския орган по труда.

Политики в полза на семейството

Ние се застъпваме за благоприятни за семейството политики, които помагат на децата да получат по-добър старт в живота, а на родителите – да намерят правилния баланс между професионалната си кариера и семейните си задължения. Пътят на живота на детето зависи в голяма степен от времето и грижите, които то получава от родителите си през първите години от живота си. Обезпокоени сме от броя на преждевременно напускащите училище, които рискуват по-късно да попаднат в положение на безработица и бедност – ситуация, която в много случаи се повтаря от поколение на поколение.

ЕС и държавите членки трябва да насърчават работодателите да приемат благоприятни за семейството мерки, като например възможността родителите да използват дистанционна работа и временно да намалят работното си време без значително намаляване на заплащането, както и трудова мобилност, така че да гарантират грижите и образованието на децата си. Важно е да не се забравят поуките, извлечени от пандемичната криза, по отношение на регулирането на дистанционната работа, без да се вреди нито на работодателите, нито на служителите.

Наш дълг е да създадем и подобрим европейските политики, които гарантират зачитането на правата на децата и младите хора и гарантират тяхното благосъстояние.